

Yttrande över En översyn av förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter (Ärendenr: NV-02142-20)

Statens museer för världskultur har anmodats svara på denna remiss. Översynen har lästs och sammanfattats av handläggare med hållbarhetskoordinerade funktion och föredragits för Stabschef. Myndigheten lämnar härmed sitt yttrande.

Allmänna bedömningar

Statens Museer för Världskultur (SMVK) är positiva till översynen av förordning och rapportering. Övergripande bedöms föreslagna förändringar ge bättre förutsättningar för att bedriva och redovisa ett systematiskt och kontinuerligt förbättrat miljöarbete.

Överlag ställer sig SMVK positiva till införandet av *livscykelperspektiv*, men önskar förtydliganden och tillägg av verktyg enligt nedan kommentarer till specifika förslag.

Det bedöms också positivt att fokus för energieffektivitet får ett bredare anslag där även beteendeförändringar ingår.

SMVK ställer sig bakom förslagen i rapporteringen kring minskningen av fritextsvar och att självskattning blir ett mer nyanserat verktyg för myndigheterna att utifrån den egna verksamheten se över den betydande miljöpåverkan och sätta mål/kravgränser utifrån det.

Förslag för att stärka miljöledningsarbetet i staten

4.1.1 Förslaget att reglera rapporteringskraven i föreskrift istället för förordning anses väl underbyggt och SMVK tillstyrker detta, liksom förslaget att rapporteringen enbart behöver ske i digital form.

4.1.3 Nytt uppdrag för vägledande myndigheter SMVK tillstyrker förslaget om förtydligande av Energimyndigheten, Kammarkollegiet, Upphandlingsmyndigheten och Trafikverkets roll vid vägledning. Framförallt vill SMVK betona värdet av förslaget om att utöka Energimyndighetens uppdrag om att vägleda om miljöpåverkan från digitalisering. Det vore önskvärt med verktyg för att utvärdera miljöpåverkan från digitalisering ställt i relation till resor med olika transportslag, för att kunna optimera och förfina styrning av möteskultur ur ett miljöperspektiv.

Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Fokus på direkt miljöpåverkan

4.2.3 SMVK tillstyrker förslaget om att det systematiska miljöarbetet stärks och fokuserar på direkt miljöpåverkan. Förväntningarna på att avsaknaden av redovisning av indirekt miljöpåverkan skulle ge tid att implementera livscykelanalyser bedöms något stora utifrån den kunskapsinhämtning och förändring i arbetssätt som detta förmodas innebära. SMVK vill också påpeka att de faktorer som nämns som bakomliggande till direkt miljöpåverkan i form av riktlinjer för tjänsteresor och val av lokaler är begränsade utifrån typ av verksamhet. För en museimyndighet är lokaltillgången ytterst begränsad utifrån de krav verksamheten ställer på storlek, klimatanpassning och tillgänglighet för publik.

4.2.4 Nya definitioner och begrepp SMVK tillstyrker förslaget om tillägg av definition av begreppen direkt miljöpåverkan förtydligas i både vägledning och förordning liksom att miljökrav i upphandling hanteras som en egen kategori och kvarstår som en central del av miljöledningssystemet. Likaså tillstyrks förslaget om definition av livscykelperspektiv i förordningen. SMVK ser dock en risk att bristande kunskaper om och bristande tidsresurser för att genomföra livscykelanalys kan ge ett missvisande slutresultat, och skulle önska att vägledningen berikades med utbildningsmaterial/verktyg för att säkerställa korrekt tillämpning av det. SMVK ser vissa risker för att egen bedömning av vad som anses vara ”betydande miljöpåverkan”, i att ansatsen blir för låg. Samtidigt är verksamheterna så olika att det sannolikt är ett bättre verktyg för att få ett praktiskt genomförbart förbättringsarbete.

4.2.5 Hänvisning till EMAS och ISO 14001 -standarden utgår SMVK tillstyrker förslaget att hänvisning till EMAS och ISO 14001 standarden utgår. Det medför minskat incitament för myndigheterna att certifiera sig, men genom korrigeringarna i förordningen delar SMVK bedömningen att resultatet blir likvärdigt. SMVK ser det som rimligt men inte nödvändigt att föra en dialog med departementet om eventuellt behov av att certifiera myndigheten.

4.2.7 Krav på handlingsplan utgår SMVK tillstyrker förslaget på att styrande dokument för miljöledningssystemet ska införlivas i ordinarie styrmodeller.

4.3.1 Stärkt integrering av miljöarbetet och ständig förbättring SMVK tillstyrker förslaget om införlivande av krav på årlig revision av miljömål i förordningen. SMVK tillstyrker också tillägget med fråga kopplad till integrering av miljö och till årliga revisioner, men vill betona att möjligheten att genomföra årliga interna revisioner påverkas av myndighetens storlek, lokal- och personalmässigt. SMVK tillstyrker också kompletteringen om att myndighetens miljömål ska bidra till såväl de nationella miljömålen som de globala målen för hållbar utveckling.

4.3.2 Ny fråga om resurshushållning och avfallshantering SMVK har ingenting att invända mot en uppdelning i analys av intern och extern miljöpåverkan, men önskar en förtydligande för verksamhet som sker inom de egna byggnaderna, men utanför kontorslokalerna, som vid museiverksamhet. SMVK tillstyrker förslaget om att lyfta fram livscykelperspektivet men vill som ovan nämnt betona vikten av vägledning i det.

4.3.3 Miljöhänsyn i alla steg av inköpsprocessen SMVK tillstyrker justeringen i förordningen gällande inköpsprocessen med stödjande och tydliggörande och delar uppfattningen att det är ett område där statliga myndigheter har stor påverkan, vilken bör vara positiv och driva en hållbar utveckling, där även social hållbarhet premieras. SMVK ser vidare positivt på en helhetssyn på inköpsprocessen och delar Naturvårdsverkets analys av att både inköpsprocessens inledande och avslutande processteg behöver integreras för att åstadkomma förbättring.

4.3.4 Ökade krav på miljöanpassning och utsläppsminskning SMVK tillstyrker uppdelningen av 15§ och formuleringarna kring bästa möjliga teknik. Angående strategiskt arbete med digital mötesteknik behöver det förtydligas om det blir ett krav eller en rekommendation att använda sig av REMM-metoden, och om det finns andra alternativa metoder som kan vara mer anpassade efter respektive verksamhet. SMVK efterfrågar vidare att det i strategin kring att minska antalet tjänsteresor också går att ställa i relation till miljöpåverkan från digitala möten.

4.4.1 Återkoppling på myndigheternas rapportering SMVK tillstyrker att lägga till uppföljning av myndighetens miljöarbete som del i underlaget inför myndighetsdialog. SMVKs bedömning är att det ger miljöarbetet större tyngd internt och ger incitament att öka ansträngningarna. Vidare synliggörs de insatser och den resurshantering som krävs för det systematiska miljöledningsarbetet och för att nå ständig förbättring.

4.4.2 Tydlig inriktning i uppföljningen av miljöledningsarbetet SMVK tillstyrker förslaget.

4.4.4 Justerad uppföljning av miljöarbetets effekter SMVK tillstyrker föreslagna förändringar

4.4.5 Förändringar i formuläret SMVK tillstyrker samtliga förändringsförslag, med tidigare nämnd synpunkt på att införandet av livscykelperspektivet kan innebära svårighet för mindre myndigheter beroende på befintliga resurser för miljöarbetet, som inte sällan är ett deluppdrag, och hur utgångsläget är för kunskapsnivån om livscykelperspektiv och tillgången på vägledning och information. SMVK har vidare upplevt att redovisning av

YTTRANDE

Miljödepartementet
103 33 Stockholm

utsläpp har skiljt sig åt beroende på leverantör, vilket innebär att leverantörsbyte kan ge effekter på utfallet som inte är överensstämmande med det faktiska resandet. Utifrån det kan det vara värt att utreda om det finns möjlighet att begränsa redovisningen till en alternativt två fasta beräkningsmodeller.

5.1 Förslag till förordning om ändring av förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter

SMVK tillstyrker föreslagna förändringar. Tidigare nämnda synpunkter kring eventuella svårigheter att implementera livscykelperspektiv kvarstår.

I detta ärende har överintendent Ann Follin beslutat efter föredragning av handläggare Sofie Öberg Magnusson.

Göteborg dag som ovan

Ann Follin
Överintendent
Statens museer för världskultur

Sofie Öberg Magnusson
Handläggare
Ledningskansli